

श्री विनय

वसंत सेना.

नटकिना गायना

श्री - मा गानां देवी नारायणी दीर्घादि

ने कम्पोज साज.

नटकिना गायना

मानायास गायना

मा

कम्पोज साज.

श्री - मा गानां देवी नारायणी दीर्घादि

नटकिना गायना

श्री - मा गानां देवी नारायणी दीर्घादि

नटकिना गायना

श्री - मा गानां देवी नारायणी दीर्घादि

१०१७८

ગુજરાત વિદ્યાપીઠ ગ્રંથાલય

[ગુજરાતી કૉપીરાઈટ વિભાગ]

અનુક્રમાંક ૨૦૧૭૮- વર્ગીક

પુસ્તકનું નામ ૫૨૫૮૨૧૧

વિષય ૬-૨-૪

सिध्य पात्रोना नाम.

ધર્મરાજ.....અંબર દેશના રાજા
 વીરકેતુ..... ધર્મરાજનો સેનાપતી
 રણુમલ..... ધર્મરાજનો સરદાર અને વસંતનો પતી
 નવાબ.....અયોધ્યાનો નવાબ
 યાકુબખાન.....નવાબનો માનીતો વજીર
 કાશીનાથ.....નવાબનો પદમજ દીવાન
 મનમથનાથ.....નવાબનો પ્રશામતી દીવાન
 નરેન્દ્રનાથ.....મનમથનાથનો પુત્ર સાવીત્રીનો પતી
 રાધા જીરાવ.....મરાઠા જીવપતી
 ભાસ્કરરાવ.....રાધાજીરાવનો સેનાપતિ
 વસંતસેના.....ધર્મરાજ પુત્રી રણુમલની પત્નિ
 સુમનદેવી.....વીરકેતુની સ્ત્રી
 સાવીત્રી.....નરેન્દ્રની પત્ની
 બાપુ હઠીસંગ.....રાજનગરના દરબાર
 વખતસંગ.....બાપુના દીવાન
 રાધા.....નાટકનો એકટર
 માતી.....એક વિધવા

પ્રજાજનો, પોલીટીકલ એજન્ટ મેમસાળ, નારકનો ગાલીક
અચરેટટર, હજુરી, ચોપદર, વીગરે વીગરે.

શ્રી જ્ઞાન્તીનાથાય નમઃ શ્રી “વસંતસેના” નાટકનો ટુંકસાર.

— ❦ —

અંક પહેલો.

— ❦ —

મંગળાચરણ.

પ્રવેશ પહેલો:—અયોધ્યાના નવાળ પોતાના માનીતા સર-
દાર યાકુળખાન સાથે રાજા ધર્મરાજની પુત્રી વસંતસેના ત્હેના
મેસાજથી આવનાર છે ત્હેનો માર્ગ રોકી જવણી નાંખી પડ્યા
છે નવાળના સીપાઇઓની ગમ્મત વસંતસેનાનું આવવું, નવાળની
વસંતને પકડવા તંચારી, સરદાર રણમલથી બચાવ.

પ્રવેશ બીજો:—નવાળ નસંતના તાનમાં યુસ્તાન, પ્રધાન
મંત્રીનાથનું મોહ છોડવા વીનંતી. નવાળનું ચીકણ ત્હેને પદમજ
કરવો યાકુળનું બળતામાં લી ઉમેરવું.

પ્રવેશ ત્રીજો:—બાપુ હડીસંગ તથા દીવાન વખતસંગ.
ફરીયાદીઓનું આવવું. ઉંધા ન્યાય. અને ફરીયાદીની બહેન મેલી.
પર આશક. નાટકના માલીકનું આવવું. તથા નાટકનું આમંત્રણ.
માનકુંવર, પાનકુંવરનો મુજરો.

પ્રવેશ ચોથો:—મરઠા જનપતી રાધાજી રાવનો માનીતા
સેના પતી બારકરરાવ. વસંતસેનાના તાનમાં યુસ્તાન રાજા ધર્મ-
રાજના સેનાપતી. વીરકતુ સાથે મરહત. અરસ પરસ સ્વાર્થ સાધવા.

પ્રવેશ પાંચમો:—નવો પ્રધાન મન્મથનાથ, ત્હેના ઉન્માદ
બરેલા વીચારો ગમે તે ઉપાયે નવા કરો ઉંધરાવવાનો નિશ્ચય

સીપાઈએ કર નહીં આપનારને હાજર કરવા તેઓના પર અચ્ચા-
આર તેના પુત્ર નરેન્દ્રનું આવી પહોંચવું, અને પ્રભજનોનો અચ્ચાવ.

પ્રવેશ છઠ્ઠો:—રાજા ધર્મરાજ તથા વીરકેતુ. નવાળે કરેલ
વર્મતની માગણી સંબંધી વાત ચીત, રણમથની ચોખ્ખી ના ચુક-
ની તૈયારી અને ભાસ્કરની મદદ લેવાનો ઠરાવ.

પ્રવેશ સાતમો:—નાટ્યસ્થાન, બાપુ વીગેરેનું આવવું,
મુર્ખતામાં એક એકટરનું ખુન કરવું, તથા રાધાને ઉપડાવવી નાટ-
કના ગેઠની વીમાસણ, પોલીટીકલ એજન્ટ પાસે ફરીયાદી કરવા જવું.

પ્રવેશ આઠમો:—સેનાપતી વીરકેતુ અને ભાસ્કર, કોલ-
કરાર માટે નવાળની જાવણીમાં જવા તૈયારી, વીરકેતુની સ્ત્રી
સુમનનું પોતાના પતીને નિમકહલાલ રહેવા સમજાવવું વીરકેતુને
તિરસ્કાર. વિનાશકાળે વીપરીત શુદ્ધિ.

પ્રવેશ નવમો:—વિહવલ ધર્મરાજ તથા વસંત, વસંતને એક
આપવા તૈયારી રણમથની અચ્ચાવ.

પ્રવેશ દશમો:—પદભટ્ટ દીવાન કાશીનાથ તથા પુત્રી સાવીત્રી
પુરાણીક રેંટીઆની મહત્તા તૃષાતુર કાશીનાથ માટે સાવીત્રીનો શેરદાર
પીલવાનો પ્રયત્ન નીરાશા સ્વદેશમાંથી રસકસનો લોપ થયો જાણી
કાશીનાથનું કદપાંત રેંટીઆમાંથી તૈયાર થયેલ પાટો સાવીત્રીએ
વચવા જવું. નરેન્દ્રનું આવવું તથા દેશભક્તોનો સંવાદ ચાકુબ વીગે-
રેનું લેખને પકડવા નીકળવું સાવીત્રીએ અભરાટમાં આવી ખબર
આપતી ચાકુબ તથા મન્મથનો પ્રવેશ સાવીત્રીને સ્વાધીન કરવા
કાશીનાથને દુરમાન વિતંડાવાદ ચાકુબે શુસ્તે મર્મ કાશીનાથનો વધ
કરવો સાવીત્રીને ઉપાડી ચાલ્યા જવું.

અંક બીજો.

પ્રવેશ પહેલો—વસંતસેના તથા રણમલ વિદાયગીરી.

પ્રવેશ બીજો—યાકુબ તથા સાવીત્રી બળાત્કારની તૈયારી નરેન્દ્રથી બચાવ.

પ્રવેશ ત્રીજો—ત્રિદ્રાવશ વીરકેતુ ઉસ્ફરાયલી સુમનનું પાનાના પતીનું પુન કરવા આવવું બગી જવું વાદવવાદ વીરકેતુનું સૂમ નને મારવા જવું યુદ્ધમાં જવા તેડવા આવતા રણમલથી અચાનક બચાવ.

પ્રવેશ ચોથો—બાપુના પંજામાં દ્રસાએલ મોતી તથા રાધા પરસ્પર ખુલાસો દીવાન વખતમંગનું પ્રેમ કરવા આવવું. રાધાએ રહેને બનાવી સ્ત્રીનો પોશાક પહેરાવી ન્હાતી જવું બાપુનું આવવું બંધનું લાંગવું.

પ્રવેશ પાંચમો—દીવાન મન્મથનાથનો પ્રસ્તાવ, નરેન્દ્ર તથા સાવીત્રીનું આવવું. પીતાની પુત્ર તથા પુત્ર વધુન આશીશ સાથે વિદાયગીરી.

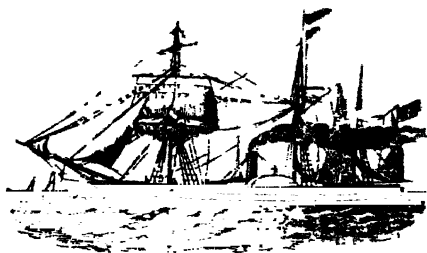
પ્રવેશ છઠ્ઠો—લલાઇ ધર્મરાજની દ્વાર નવાબની જીત વસંત તથા ભારકરનું યુદ્ધ વસંત કેદ.

પ્રવેશ સાતમો—નવાબને યાકુબની ઉશ્કેરણી મન્મથનાથને રાજ્ય ગુન્હેગાર ગણી દેહાત દંડની શિક્ષા વીરકેતુનું કરાર કબુલ કરાવવા. આવવું. નવાબથી તિરકકાર છછેડાઇ વીરકેતુનું ચાલ્યા જવું. વસંતને મેળવવા. નવાબનો પાકો દરાવ.

પ્રવેશ આઠમો—માનકુંવર તથા પાનકુંવરનો મુજરા, આપુ અને દીવાન, આપુએ કરેલા ખુન માટે પોલીટીકલ એજન્ટનું આવું, પદબ્રજ કરી વિલાયત જવું. આપુનો બળાપો વખતમંગે તહેનો ત્યાગ કરવો. આપુએ રાજ્ય પાછું મેળવવા વિલાયત જવું.

પ્રવેશ નવમો—મરાઠા છત્રપતી રાયોજરાવનો આશ્રય લેના નીકળેલ નરેન્દ્ર અને સાવીત્રી વીર રણમલથી મેળાપ ત્રણેનું રાયોજરાવ પાસે જવું.

પ્રવેશ દસમો—વીરકેતુ વિઝલ અવસ્થામાં રણમંઆમમાં બેરની ધુનમાં ગાંડી થએલ સુમનનું વીરકેતુપર બેર લેવા આવવું ગાંડછા, પ્રત્યક્ષ વીરકેતુનો મેળાપના ઓળખવું અને ગાંડછામાં સુમનનું કટાર ખાઈ મગવું, વીરકેતુનો આપઘાત.

અંક ત્રીજો

પ્રવેશ પહેલો—રાધોજીરાવનો મહેલ, રણુમણુ નરેન્દ્ર તથા સાવિત્રીનું આવવું. મદદ માટે માંગણી રાધોજીરાવની લશ્કર સાથે નવાખપર ચઢાઈ લઈ જવા તૈયારી.

પ્રવેશ બીજો—વસંત અને યાકુબને, દારૂની ધુનમાં બેભાન બનાવી વસંતનું પલાયન નવાખનું આવી પહોંચવું. ગુસ્સે થવું, યાકુબને યોગ્ય શિક્ષા. અને નવાખનો પસ્તાવે, યુદ્ધના સમાચાર, નવાખનો યુદ્ધ ન કરતાં સલાહ માટે નિશ્ચય.

પ્રવેશ ત્રીજો—વીલાયતમાં હાઈડપાર્ક, આપુનું ચીન્તામાં નીકળવું, મામદ જોસીનું આવવું આપુએ નસીબ રેખાઓ પુછવી, પોલીટીકલ એજન્ટની શોધમાં આવવું, આપુની સાથે મેળાપ, પોલીટીકલે તહેનાપર દયા લાવી તહેને રાજ્ય પાછું આપવા હીંદી પ્રધાનને લલામણુ કરવી. આપુનો આનંદ દેશ તરફ વીદાયગીરી.

પ્રવેશ ચોથો—રણુમલનો યાકુબના પંગનમાંથી છટકેલ વસંતથી મેળાપ.

પ્રવેશ પાંચમો—રાધોજીરાવ અને નરેન્દ્ર યુદ્ધ ન કરતાં નવાખ સહામા મળવા આવનાર છે એવી ખબર નરેન્દ્ર અને સાવીત્રીનો વીનોદ.

પ્રવેશ છઠો—જાવણી, નાચ, નવાખના હાથે નરેન્દ્ર અને સાવીત્રી તથા રણુમલ અને વસંતના લશ્મ રણુમલને ધર્મ શબ્દનું રાજ્ય સોંપવું તથા નરેન્દ્રને તહેના પીતાની દીવાનગીરી જાળાવવી છેવટનો આનંદ.....

શ્રી શાન્તીનાથાય નમઃ
શ્રી વિનય
“વસંતસેના” નાટકનાં ગાયનો.

સખ્ય:—

૧

કર કર કરમ કરીમ હકતાલા, ખુશી દે રખઆલા
 ૭ વાહ વાહ વાહ વાહ—કર.
 ખુદાકી આન હય, મુસાકા ખામ હય,
 ખુશીકી આન હય, ખુદાકા નામ હય,
 ૭ વાહ વાહ વાહ વાહ—કર.
 ખાલા જોખનવાપે રીઝો મોરે સૈયાં (૨)
 લાગી લગન લાઇ મગન મગન મય,
 જાવો ખાલમ તુમ હમસે ન જોલો...ખાલા,
 શૈરી મીત્ર શો યુન, તાલી મીત્ર અનેક.
 જાકો દોખે મન કરે સો લાખનમેં ઝોક...ખાલા.

વસંત-રજુમલ—

૨

મોહન ધન્ય ધન્ય આ ઉપવન ધન્ય.
 તન મનના માલીક મળીયા મ્હને,
 તીર તીરછી નજરનાં વાગી ગયાં—(૨)
 લાલ લટકાળાં રસીલી રીઝાવજો—(૨)
 લલના રસીલી વિનય ના વિસારશો, મોહન

પાનકુંવર-માનકુંવર—

૩

સતી પડી સેજલડી એકલડી સગ, પિયા બિના
ધડકત છતીયા મિટેના દીન રે, એક ઘટેના
વિરહ વેદના કટેના આલી-મોરી અયસા-બિના:—

બાપુ:—હમ ન બૂલેગે અદાદે નીર અગ થોડે ચલા
મંચ હું જહરી સાંપ અગર હય તું ખુબસુરત બડા
—ધડકત

નરેન્દ્ર-પ્રબળનો—

૪

જુમી શ્રી ભારતીનો જયકાર
જગતમાં નામ અમર રહેનાર—જુમી.
આર્ય માત જે ગારવધારી,
જુગ જુગમાં જય શ્રી વરનારી.
કરવો અસહકાર...આજથી.....[૨]—જુમી.
સત્યુગ, દ્વાપર ત્રેતા યુગમાં
શ્રેષ્ઠ પદે રહી તું કળીયુગમાં.
સત્ય તણ્યા સજ્જગાર સજીને.
જય જયનો ભણુકાર—જગાવાં—[૨] જુમી.

(અંતર નાટક.)

શુભધાર—

૫

શ્રી ગણપતી દષ્ટ શુભ મતી.
વિદારજે વિંપતી,
વિનવે અદ્યમતી.....શ્રી ગણપતી.

ખાળાએ—

૬

ભાગ્યશાળી પુરા હરત નરનાર,
જનની જન્મ ધારી શોધવોએ સાર—(૨)
પૂર્ણ પરિપક્વ બને દૃષ્ટુ વારંવાર—ભાગ્ય.

વસંત—

૭

વહારે ધાનેરે પિકલ જ્ઞાલા,
શરણે જ્યોતે નોધારાના આધાર દીન ખાળા—જ્ઞારે,
તારણુ ધારણુ અધમ ઉદ્ધારણુ જો નંદલાલા—જ્ઞારે.
કૌરવ કુળ ચંદ્રારીયું, પુરી પાંડવની હામ.
હાથ ધરોને હેતથી, મારા હૃદયના આરામ.
તેજે આવે રણુધીર, જ્ઞાલી સુભદ્રાના તીર—જ્ઞારે.

વસંત રણુમલ—

૮

અકળકળા અવિનાશી કેરી જગમાં શામળા,
ધીરજથી શીર સંકટ સહેવું ડગવું નહિં જરા,
રાખ્યા રહીશું રણુવીરનાં તાર્યોં તરશું ગીરધરનાં.
બન્યા ખેલ માટી કેરા માટીમાં તે મળવના,
લલાટે લખાયા લેખો ટાળ્યા નહીં તે ચળવાના.
દુઃખડા હરનારા શામળા—અકળકળા.

સાવિત્રી—કાશીનાથ—

૯

કુદરત કેરા કૃમ તણો હરનીશ ચાલે રેંટીયો,
સુત્રો જીવનને સાધનારો, માનરૂપક રેંટીયો,
અસીમ દુઃખના અંતમાં, આધાર અમારો રેંટીયો,
સુખ શાન્તી આપક આપણું, ચક્ર સુદર્શન રેંટીયો.—કુદર

શાવિત્રી-કાશીનાથ— ૧૦

ધીરે ધીરે ચાલેરે, મીઠો મીઠો ગાળેરે
 રૂડો મારો રેંટીયો હોજી.
 એ રેંટીઆમાં દેશાદયના નીકળે તાર
 એ તારે તારે બાળુ બારનનો ઉદ્ધાર
 ધીરે ધીરે ચાલેરે—
 ગાક રૂડી, પંખા રૂડા, ઉત્તવળ તેનો નાદ
 ઉત્તવળ પુણી આપતી, ઉત્તવળ માહગ હાથ
 દેશે મારા દેશને, ઉત્તવળ ઉત્તવળ સાથ
 હુ.ખો સહુ હરતોરે અભયપણે કરતોરે
 રૂડો માહગે રેંટીયો—હોજી.

ટેબલો.

—❦—

અંક બીજો.

વસંતસેના—

૧૧

અધીરૂં મ્હારૂં મન અકળાએરે,
 કંઈ કંઈ થાએ અરે મોહન મ્હાયેરે—અધીરૂં.
 પ્યારી રસીલી મુરતી ત્હારી,
 કારી કટારી હૃદયે મારી,
 અરરર ક્યાં બાઝેરે ? લ્હાવ શું લઉંરે.
 દીલમાં ગમગીન તો થઉંરે.

દુઃખ સહુરે— પ્રીત ચહું રે,
મધુરા તહારા ગુણનું ગાયનરે આ જીભ ગાએ અધીરું,

જ્યેષ્ઠ રણુમલ— ૧૨

મહાન હૃદય આરામ, શુકન છે જગ્યા આમ,
લટકાળા લાલ લગામ,
શાણી શાંપી છે તમને સ્વામ;
અલખેલી રસવેલી સંસાર સાર
પ્રિય તલભર ૩૨ નહીં ધર તુ
ગળવળે જગનામ—મહારા

નરેન્દ્ર-ચાકુબ— ૧૩

ન ૩૨શે વાટે ને ઘાટે મન મેલડા,
કીકી જાદુભરી તનકુ જાયે દરી
આ અનંત બાળે અંગ,
જહાવરી બનાવી રસમેલડા
આધા રહોને અલખેલડા—ન નડશે
ગાલોની લાલી વાહ કયસી નીરાલી
ભાલી બોળી મુક રકઝક તુ કાલી
જગ્યા જગ્યા દુર જગ્યા ન રીખાગ્યા
ન સતાવો છેલડા આધા-રહોને અલખેલડા;—ન નડશે

જ્યેષ્ઠસંગ— ૧૪

જાલી માની તો જગ્યા, જરી નખરાં પતલવો
હું તો વારી જાઉં મન તન ધન તમપરે કુરખાન—જાલી
સાથ મોતી—આમ અધીરા શું થાગ્યા, નકામા સાણા સંભાવો

(૧૨)

વખત:—માન માન માનુની કહું છું બૂલી ગયો લાન

બન્ને:—નાદાન-હેવાન

જેને છોડી લાજ નહેને આખી દુનીઆનું રાજ—તો.

આપુ:—

૧૫

મેંઘી હવે ન થા, મોતી તુ માની ગ,

હું પાયે પડું છું ઓ ઓરમાન મા,

વખત:—તું આઘો પાછો થા, આમ પાછળ પડ્યો કાં,

ઓ હરામી સાંઢડા તું હડી જા:—મેંઘી.

આપુ:—શ્રીમતી મંજરી, કાદંબરી

તું મધુખંસરી, નીલમપરી

વખત:—પણ હું છું તારો બાપ, તું ગામ આખાનું પાપ,

ઓ બાપના શાપ, ઉટ હવે હદ રાખ:—મેંઘી.

મન્મથ-નરેન્દ્ર-સાવીત્રી— ૧૬

આશિષ લઇને જઇએ, પિતાજી પરદેશરેજી, (૨)

વિદ્વા વિભુ હરો પાળો પરમેશ રેજી,

રહેવું આરામમાં, સંસારમાં છે કલેશરેજી—જઇએ,

સાચાને આંચ શાન્તી, ડરવું નહીં લેશ રેજી,

રહેવું સંતોષથી, ના રોષથી આ વેશરેજી જઇએ,

વસંત:—

૧૭

જ્ઞાને જ્ઞાને ડરાવો છો નામમાં

આવો ઉભી હું મંત્રામમાં

હું છું સાચી ક્ષત્રી બાળ

કરે પૃથ્વી રસાતાળ
જા ! જા ! કાલી હસવે શું હામમાં—આવો
ધર્મકાજ ધારી ધાર
દેહ આપવા તૈયાર
કરો વિજય શબ્દ શસ્ત્ર કામમાં—આવો

માનકુંવર-પાનકુંવર:— ૧૮

અખીયાં અલસાની જાદુભરી કામલુકરી
ખુને જીગરકો મય પીનારી, નજરીયાં કારી કટારી
આધુ:—મેં ગામને હમગત્યું તું, આને આજે ચડવું રહેવા દીયો,
આખા ગામનો ઉતાર છે એને મરવા દીયો—મરવા દીયો.
ગાન-પાન-સદા સુહાગન મેં બાલી નેગન
નયે કરનારી—કામ.જી.

સાવીત્રી-નરેન્દ્ર—

૧૯

ધાર્યું હતું શું મન માંહી, શું શું થઈ ગયું હા અરે.
કીરતારની લીલા કળાલી, ના ભળાતી કંઈ

ખરે.....ધાર્યું

કોગટ પુલાતો માનવી, નવરીત વિત મહી ફરે
હું હું કરે કહી માન લેતો રવાર્થ છેવટ શું સરે

ધાર્યું

બાંધી મુકી આવ્યા છીએ, જાતું ઉઘાડા હાથરે
માટે મુકી અખીમાન માનવી માન શું પુલ્યો ફરે...ધાર્યું

રણમલ નરેન્દ્ર—

૨૦

મયામાં ફસેલા જીવ જાગરે
જીવન વહે છે રે કર ઉદ્ધાર કંઈ

મહેલ મંદીર કંઈ કામ ન આવેરે
 દીનને તું તારી કર નામરે.....માયામાં
 બદ્ધીને લાડી ત્હારા અમર શું કહાવેરે,
 કીર્તી ઉજવલ કામો કામરે.....માયામાં
 દેહ માટીનો આરે માટીમાં જાયેરે.
 રંકે રીઝાવ્યાનું તું કામરે.....માયામાં

—૧૧—

૨૧

અરેરે હો શું આફત તુટી,
 ફુટી કરમની ક્યાં જઈ કો'હું ?
 કર કીસ્મત તું કાંઈ દયા તું
 કેતુ ધુમ કેતુ, જીવ લઈ હું
 ગયો ક્યાં એ હડીલો એ
 લઈ આવો છાં હું તરસી છું
 હું બોંકું આ કટારી આ
 અટારી આ ઉભો એ શું
 નવ કાંઈ ગમતું, મનકું ભમતું
 જ્યાં જઈ ત્યાં દુખીણી થઉં હું
 અરે આએ, દહયો આએ
 ઉભો રહે તું, જરો કંઈ તું
 પીવા હું આ કટારીને
 રૂધીર હું બહેર લઈ તું...
 દુઃખ નહીં સમતું તન નહીં ખમતું
 લ્હાવ લાખનો લઈ લઈ.....અરેરે.

અંક ત્રીજો.

બાપુ:—

૨૨

ચાલો જઈને અરીનો કરીશું સંહાર
 વિશ્વનાથ આવી હાથ કરશે બહાર.....ચાલો
 ચાલો ચાલો વિર મહારા
 શૂરની અગાડી છે નહીં બીરના બાર
 જય વીર ભુમી જય.....ચાલો

બાપુ:—

૨૩

જમાનો ! જોયો ખરેખર અજમ મુખરેલો.
 આ દેશ હાંદમાં વેપાર કાઢે પગ પાથરેલો.
 ઉંજળું એટલું દુધ બતાવી, વેશ બેસ પહેરેલો.
 સ્વદેશનું અભીમાન મુક્તાં બન્યો હાલું વીકરેલો,
 વિલાયતનું વોટર પીતાં, પોટર ઠરેલો,
 દેશ તળે પાણુ વેણ તળે નહિં એ મુજથી શીખીએ હાલું

બસંત:—રજુભલ:—

૨૪

શોખી સલુણાળ, થઈ હું હવે રાળ.
 મળી મેમી દારા પાયુળ સાથ.
 પ્રત્ય સહાયક છે, જમ નાયક,
 સાચાનો સાચો એ આલે છે હાથ,

ખર હમયાહાર શાશ્વત સરદાર,
ધીરજ સકટમાં ધરના,
સી—ધા—વા—મલુણી નાર,

નરેન્દ્રસાવીત્રી:— ૨૫

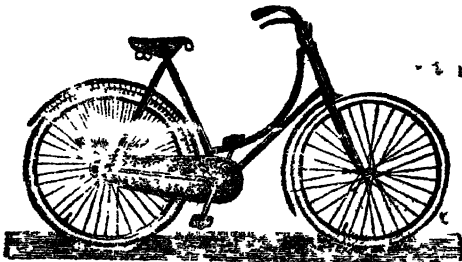
ખીલ્યો આ વેનમનનો ખાગ રસાળ,
વનમાળી ઉડાવો જલાર,
મીઠી મીઠી દાડમની શુભાર,
શાશ્વત સરદાર ગ્રા પ્રમાણ—ખીલ્યો
માન સરોવર આ લયુ, મોઘા મોતીપાળ,
પ્રેમ દસ આરાગજો પ્રેમ લઈ સભાળ,
એકે ઉઝ્યાં કમળ ઉપગવે જાલ
વીણુ બોગી બ્રમર તે બન્યા છે એ ભક્ષ—ખીલ્યા
ગત દેખડો.

આનંદ !

આનંદ !

આનંદ !

સમાપ્ત

જાહેર ખખર,

નીચેનાં જાગેલાં પુસ્તકો મી નવીન ફેરી નામક
કંપની લીમીટેડનો મુકામ જ્યાં હોય ત્યાંથી રોકડી
કીમતથી મંગાવી લેવાં વેલ્યુપેબલ અથવા નોટ પેડ
કાગળ લેવામાં આવશે નહીં. રૂ. આ. પા.

૧	નોતમ-ચંદ્ર...	...	...	...	૦—૦—૦
૨	હજીયેલી યાને સોમનાથનો ઘેરો...	...	...	...	૦—૪—૦
૩	તારા સુંદરી...	...	...	...	૦—૪—૦
૪	શારદા ...	...	...	...	૦—૪—૦
૫	લવ-કુશ ...	...	...	...	૦—૪—૦
૬	મનુમણી ...	...	...	...	૦—૪—૦
૭	લીલા ...	...	...	...	૦—૪—૦
૮	મી સત્યનારાયણ ...	...	...	...	૦—૪—૦
૯	વસંતસેના ...	...	...	...	૦—૪—૦
૧૦	આતશી નામ (ઉર્દુ જમાનમાં) ...	...	...	...	૦—૪—૦
૧૧	જહેરી છુરી (ઉર્દુ જમાનમાં) ...	...	...	...	૦—૪—૦
૧૨	સ્નેહલતા ...	...	...	...	૦—૪—૦
૧૩	સકુન્તલા ...	...	...	...	૦—૪—૦
૧૪	ગુરજદાસ ...	...	...	...	૦—૪—૦
૧૫	સતીશીમતી ...	...	...	...	૦—૪—૦
૧૬	પવિત્ર પદ્મા ...	...	...	...	૦—૪—૦
૧૭	કમળા-સદાશી ...	...	...	...	૦—૪—૦
૧૮	વિશ્વમોહિની ...	...	...	...	૦—૪—૦
૧૯	બીજા પ્રતિજ્ઞા ...	...	...	...	૦—૪—૦

વેલ્યુઆલ રાસતરામ દલાલ.

